

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 70/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Dušanom Szabóom, advokátom, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní sp. zn. 19C/64/2019 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v civilnom spore s tým, že okresnému súdu bude prikázané „*riadne zabezpečiť právoplatnosť a reálnu vykonateľnosť rozsudku, resp. aby doložky právoplatnosti a vykonateľnosti boli riadne vyznačené a zaslané sťažovateľovi*“. Okrem toho žiada finančné zadostučinenie 1 000 eur.

II.

2. Sociálna poisťovňa 15. júla 2015 zastavila výplatu sťažovateľovi už skôr priznaného invalidného dôchodku. Toto rozhodnutie Sociálnej poisťovne bolo potvrdené rozsudkom krajského súdu z 15. apríla 2016. Na odvolanie sťažovateľa bol rozsudok krajského súdu rozsudkom najvyššieho súdu z 28. marca 2018 zmenený tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zastavení výplaty invalidného dôchodku sťažovateľa sa zrušuje a vec sa jej vracia na ďalšie konanie. Sociálna poisťovňa následne rozhodnutiami z 10. februára 2020 výplatu invalidného dôchodku uvoľnila a rozhodla o zvýšení invalidného dôchodku sťažovateľa za roky 2016 až 2020, ktorý mu vyplatila 21. februára 2020.

3. V ústavnou sťažnosťou namietanom konaní si sťažovateľ medzičasom žalobou z 3. septembra 2019 proti Sociálnej poisťovni uplatnil zaplatenie invalidných dôchodkov za august až december 2016 spolu vo výške 862,50 eur s úrokom z omeškania z jednotlivých mesačných dávok. Po odročení pojednávani nariadených na 11. marec 2020 (nedodržanie lehoty sťažovateľa na prípravu) a 22. apríla 2020 (pandémia) sa prvé pojednávanie konalo 8. júla 2020. Tomu nasledovalo vyhlásenie rozsudku na pojednávaní 31. júla 2020, ktorým okresný súd konanie sčasti o zaplatenie štyroch invalidných dôchodkov pre nedostatok právomoci zastavil a sčasti o úroky z omeškania žalobu zamietol. Rozsudok okresného súdu bol sťažovateľovi doručený 24. augusta 2020. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom z 12. augusta 2021 rozsudok okresného súdu sčasti o zaplatenie štyroch invalidných dôchodkov zmenil tak, že v dôsledku ich zaplatenia Sociálnou poisťovňou žalobu zamietol a sčasti o úroky z omeškania rozsudok okresného súdu zrušil.

4. Sťažovateľ potom 1. novembra 2021 žalobu zmenil tak, že okrem už uplatnených úrokov z omeškania z dôchodkov za august až december 2016 žiadal aj úroky z omeškania z oneskorene vyplatených dôchodkov za január 2018 až február 2020. Túto zmenu žaloby okresný súd uznesením zo 16. novembra 2021 pripustil a nariadil pojednávanie na 19. január 2022, na ktorom rozsudkom žalobe o prevažnú časť uplatnených úrokov vyhovel a len v nepatrnom rozsahu ju zamietol. Vzhľadom na už skoršie zamietnutie žaloby sčasti o invalidné dôchodky za august až december 2016 okresný súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Na odvolanie oboch strán krajský súd rozsudkom z 10. novembra 2022 tento rozsudok okresného súdu potvrdil s tým, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Sťažovateľ mailmi z 12. a zo 14. decembra 2022 a 4. januára 2023 okresný súd požiadal o vyznačenie právoplatnosti jeho rozsudku z 19. januára 2022. Okresný súd reagoval len na jeho mail z 12. decembra 2022, keď mu uviedol, že rozsudok ešte nenadobudol právoplatnosť.

III.

5. Sťažovateľ považuje celkovú dĺžku konania za neprimeranú. Zdôrazňuje, že ide o vec jeho zabezpečenia invalidným dôchodkom, ktorá je osobitne naliehavá. Okresnému súdu vyčíta nesprávnosť jeho prvého rozsudku, ktorá bola odstránená rozsudkom krajského súdu. Tým mal okresný súd spôsobiť zbytočné prietahy v trvaní 17 mesiacov od jeho nesprávneho rozhodnutia do pojednávania, na ktorom bolo rozhodnuté o jeho žalobe druhýkrát. Ďalšie prietahy sťažovateľ identifikuje v postupe okresného súdu, keď napriek jeho žiadostiam a jasnej podústavnej úprave nedošlo bezodkladne k vyznačeniu právoplatnosti a vykonateľnosti druhého rozsudku okresného súdu. Priznanie finančného zadost'učinenia odôvodňuje pocitmi právnej neistoty, sklamaní, menejcennosti a poníženia z konania okresného súdu v skutkovo a právne jednoduchéj veci.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu, a to (i) právnu a faktickú zložitost' veci, (ii) správania účastníka, (iii) postup súdu (I. ÚS 41/02) a význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že predmetom konania v civilnom spore bola pomerne netradičná otázka vzťahu rozhodnutí Sociálnej poisťovne o invalidnom dôchodku, keď nečinnosť Sociálnej poisťovne pri zvyšovaní a výplate jeho invalidného dôchodku sťažovateľ riešil žalobou o plnenie. Okresný súd k tejto otázke pristúpil tak, že v tejto veci nemá právomoc, čo krajský súd vyhodnotil ako nesprávne právne posúdenie. To nepochybne viedlo k predĺženiu konania v súvislosti s konaním o odvolaní sťažovateľa proti prvému rozsudku okresného súdu. Čo sa týka správania sťažovateľa, je zrejmé, že jeho úkony k predĺženiu konania neprispeli, a to ani napriek tomu, že po zrušení prvého rozsudku okresného súdu významným spôsobom zmenil žalobu, keď si uplatnil i také nároky, ktoré si mohol uplatniť už žalobou a ktorých právne vyjadrenie v množstve údajov o začiatku a konci omeškania a dlžnej istiny sa vyznačovala určitou mierou zložitosti.

8. Postup okresného súdu okrem už naznačeného ako nesprávne vyhodnoteného právneho názoru v jeho prvom rozhodnutí však nemožno považovať za poznačený prietáhmi. Napriek tomu, že podstatná časť namietaného konania spadala do obdobia pandémie, okresný súd o žalobe sťažovateľa rozhodol do roka od jej podania a druhé rozhodnutie okresného súdu bolo vydané do pol roka od zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu a do troch mesiacov od podstatnej zmeny žaloby sťažovateľa. V takomto postupe okresného súdu nemožno identifikovať prietahy, ktoré by významne ovplyvnili celkovú dĺžku konania. Na tom menenia nič ani tvrdenia sťažovateľa o pomalom postupe okresného súdu v súvislosti s vyznačením právoplatnosti na rozhodnutí, ktorým bolo žalobe sťažovateľa v podstatnej časti úrokov z omeškania vyhovie. Nie každý zistený prietah má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01) a sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby tento komunikačný nedostatok v konečnom štádiu súdneho konania vyriešil inak ako podaním ústavnej sťažnosti.

9. Čo sa týka významu sporu pre sťažovateľa, nemožno znižovať význam toho, že jeho vec sa týkala invalidného dôchodku ako prostriedku zabezpečenia jeho základných potrieb. Na strane druhej však treba zvýrazniť to, že sťažovateľ si v namietanom konaní uplatnil len štyri mesačné dôchodky v celkovej výške 862,50 eur, a to žalobou zo septembra 2019, pričom už vo februári 2020 došlo k výplate všetkých zameškaných platieb jeho dôchodku. Od februára 2020 až do zmeny žaloby sťažovateľa možno o jeho právnej neistote hovoriť len vo vzťahu k úrokom z omeškania zo štyroch mesačných dávok invalidného dôchodku. Obdobne od zmeny jeho žaloby v novembri 2021 len o právnej neistote vo vzťahu k tomu, či mu budú priznané úroky z omeškania. O tom okresný súd rozhodol už svojím rozsudkom z januára 2022 tak, že jeho žalobe vo vzťahu k tomuto nároku vyhovel. Pomerne krátka právna neistota sťažovateľa len o príslušenstve jeho nárokov výrazne znižuje význam jeho sporu. Z toho, že k predĺženiu konania rozhodujúcim spôsobom prispela krajským súdom konštatovaná vecná nesprávnosť prvého rozsudku okresného súdu s ohľadom na inak významných prietáhov prostý postup okresného súdu a znížený význam sporu pre sťažovateľa, nemožno dospieť k záveru, že by postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľových ústavných práv. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená

a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2023

Robert Šorl
predseda senátu